EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 29.3.2021
COM(2021) 166 final

2021/0089 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS

tilapäisen tuen myöntämisestä Helleenien tasavallalle asetuksen (EU) 2020/672 nojalla työttömyysriskien lieventämiseksi hätätilassa covid-19:n leviämisen seurauksena annetun täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2020/1346 muuttamisesta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Neuvoston asetuksella (EU) 2020/672 (SURE-asetus) vahvistetaan oikeudellinen kehys unionin taloudellisen avun myöntämiseksi jäsenvaltioille, joiden taloudessa on tai joiden taloutta vakavasti uhkaa covid-19:n leviämisen aiheuttama vakava häiriö. SURE-välineen tuella rahoitetaan ensisijaisesti työajan lyhentämisjärjestelyjä tai vastaavia, työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien suojelemiseen ja sitä kautta työttömyyden ja tulonmenetysten vähentämiseen tähtääviä toimenpiteitä sekä toissijaisesti joitakin terveyteen liittyviä toimenpiteitä erityisesti työpaikalla.

Neuvosto myönsi 25. syyskuuta 2020 Kreikalle taloudellista apua täydentääkseen sen kansallisia toimia, joilla se pyrkii lieventämään covid-19:n leviämisen vaikutuksia ja puuttumaan taudin leviämisen työntekijöille ja itsenäisille ammatinharjoittajille aiheuttamiin sosioekonomisiin seurauksiin.

Kreikka pyysi 9. maaliskuuta 2021 uudelleen SURE-asetuksen mukaista unionin taloudellista apua.

Komissio on SURE-asetuksen 6 artiklan 2 kohtaa noudattaen kuullut Kreikan viranomaisia varmistaakseen niiden toteutuneiden ja suunniteltujen julkisten menojen äkillisen ja voimakkaan kasvun, jotka liittyvät suoraan covid-19-pandemiasta johtuviin Kreikan työmarkkinatoimenpiteisiin. Lisämenot, joita varten taloudellista lisäapua pyydetään, liittyvät erityisesti seuraaviin neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä (EU) 2020/1346 tarkoitettuihin voimassa oleviin toimenpiteisiin:

(a) Erityisavustus yksityisen sektorin työntekijöille, joiden työsopimukset on keskeytetty. Tällä toimenpiteellä pyritään suojelemaan sellaisten yritysten työntekijöitä, jotka keskeyttävät yleisen määräyksen vuoksi toimintansa tai jotka toimivat covid-19:n leviämisen pahoin koettelemilla toimialoilla, ja toimenpide koskee 534 euron kuukausittaisen erityisavustuksen maksamista työntekijöille, joiden työsopimukset on keskeytetty. Maaliskuun 2020 puolivälistä voimaan tullutta toimenpidettä on jatkettu vakituisten työntekijöiden osalta 31. päivään maaliskuuta 2021 ja kausityöntekijöiden osalta 31. päivään lokakuuta 2021. Toimenpidettä voidaan vielä lähikuukausina jatkaa entistä harvemmilla tukikelpoisilla talouden aloilla. Järjestelyn soveltaminen edellyttää, että työnantaja pitää saman määrän työntekijöitä (eli täysin samat työntekijät) palveluksessaan työsopimuksen keskeytyksen kestoa vastaavan ajan.

(b) Valtio rahoittaa a alakohdassa tarkoitettua erityisavustusta saavien työntekijöiden sosiaaliturvamaksuja. Järjestelyn soveltaminen edellyttää, että työnantaja pitää saman määrän työntekijöitä (eli täysin samat työntekijät) palveluksessaan työsopimuksen keskeytyksen kestoa vastaavan ajan.

Kreikka on toimittanut komissiolle asiaankuuluvat tiedot.

Toimitetun näytön perusteella komissio ehdottaa neuvostolle, että se hyväksyisi täytäntöönpanopäätöksen SURE-asetuksessa tarkoitetun taloudellisen avun myöntämisestä Kreikalle edellä mainittujen toimenpiteiden tukemiseksi.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Ehdotus on kaikilta osin neuvoston asetuksen (EU) 2020/672 mukainen ja tehty sen nojalla.

Ehdotuksen lisäksi unionilla on toinen säädös, jonka nojalla jäsenvaltioille annetaan tukea hätätilanteissa: Euroopan unionin solidaarisuusrahaston perustamisesta 11 päivänä marraskuuta 2002 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2012/2002. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/461, jolla edellä mainittua säädöstä muutetaan sen soveltamisalan laajentamiseksi kattamaan vakavat kansanterveysuhat sekä rahoituskelpoisten toimien määrittämiseksi, annettiin 30. maaliskuuta.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Ehdotus on osa toimenpiteitä, joita on otettu käyttöön meneillään olevan covid-19-pandemian johdosta. Yksi niistä on koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskeva investointialoite. Sillä täydennetään muita työllisyyttä tukevia välineitä, kuten Euroopan sosiaalirahastoa, Euroopan strategisten investointien rahastoa (ESIR) ja InvestEU-ohjelmaa. Ehdotuksessa käytetään lainanantoa ja -ottoa jäsenvaltioiden tukemiseen covid-19:n leviämisen johdosta. Se on lisätoimenpide, jolla rahoitetaan työajan lyhentämisjärjestelyjä ja vastaavia toimenpiteitä työpaikkojen suojelemiseksi ja siten työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien suojaamiseksi työttömyysriskiltä.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Välineen oikeusperusta on neuvoston asetus (EU) 2020/672.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Ehdotus on annettu jäsenvaltion esittämän pyynnön johdosta, ja se ilmentää eurooppalaista solidaarisuutta, koska sillä myönnetään covid-19:n leviämisestä kärsivälle jäsenvaltiolle unionin taloudellista apua tilapäisten lainojen muodossa. Tällaisella taloudellisella avulla jäsenvaltiota autetaan rahoittamaan työajan lyhentämisjärjestelyjen ja vastaavien toimenpiteiden vuoksi lisääntyneitä julkisia menoja tilapäisesti, jotta se voi suojella työpaikkoja ja suojata siten työntekijöitä ja itsenäisiä ammatinharjoittajia työttömyysriskiltä ja tulonmenetyksiltä.

Tällainen tuki auttaa tilanteesta kärsivää väestöä, ja se auttaa myös lieventämään covid-19-kriisin aiheuttamia välittömiä yhteiskunnallisia ja taloudellisia vaikutuksia.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen. Siinä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen välineelle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Ehdotus on pitänyt valmistella kiireellisesti, jotta neuvosto voi hyväksyä sen ajoissa. Tämän vuoksi sidosryhmiä ei ole voitu kuulla.

- **Vaikutustenarviointi**

Ehdotuksen kiireellisyyden vuoksi vaikutustenarviointia ei ole tehty.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Komission olisi voitava ottaa lainaa rahoitusmarkkinoilta varojen edelleen lainaamiseksi jäsenvaltioille, jotka pyytävät taloudellista apua SURE-välineestä.

Jäsenvaltioiden takausten lisäksi järjestelyyn sisältyy muita suojatoimia sen rahoitusvakauden varmistamiseksi. Niitä ovat

- tiukka ja varovainen varainhoito;
- lainasalkun kokoaminen siten, että rajoitetaan keskittymisriskiä, vuotuista riskiä ja liiallista altistumista yksittäisten jäsenvaltioiden riskeille ja varmistetaan, että apua eniten tarvitseville jäsenvaltioille voidaan myöntää riittävästi varoja; sekä
- mahdollisuus velan jälleenrahoitukseen.

2021/0089 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS

tilapäisen tuen myöntämisestä Helleenien tasavallalle asetuksen (EU) 2020/672 nojalla työttömyysriskien lieventämiseksi hätätilassa covid-19:n leviämisen seurauksena annetun täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2020/1346 muuttamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon eurooppalaisen hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäisen tukivälineen (SURE) perustamisesta covid-19:n leviämisen seurauksena 19 päivänä toukokuuta 2020 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2020/672[1] ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

1) Neuvosto myönsi Kreikalle 25 päivänä syyskuuta 2020 Kreikan 6 päivänä elokuuta 2020 esittämän pyynnön johdosta taloudellista apua lainana, jonka määrä on enintään 2 728 000 000 euroa ja keskimääräinen erääntymisaika enintään 15 vuotta, täydentääkseen sen kansallisia toimia covid-19:n leviämisen vaikutusten lieventämiseksi sekä taudista työntekijöille ja itsenäisille ammatinharjoittajille aiheutuviin sosioekonomisiin vaikutuksiin puuttumiseksi.

2) Lainalla oli tarkoitus rahoittaa neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä (EU) 2020/1346[2] tarkoitetut työajan lyhentämisjärjestelyt ja vastaavat Kreikan hyväksymät toimenpiteet.

3) Covid-19:n leviämisen vuoksi huomattava osa Kreikan työvoimasta on edelleen joutunut keskeyttämään työssäkäynnin tai työnhaun. Tämä on johtanut siihen, että täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2020/1346 3 artiklan a ja b alakohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin liittyvät Kreikan julkiset menot ovat kasvaneet edelleen äkillisesti ja voimakkaasti.

4) Covid-19:n leviäminen ja Kreikan vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat poikkeukselliset toimenpiteet taudin leviämisen ja sen sosioekonomisten ja terveyteen liittyvien vaikutusten rajoittamiseksi ovat vaikuttaneet ja vaikuttavat edelleen perinpohjaisella tavalla maan julkiseen talouteen. Komission syksyn 2020 talousennusteen mukaan Kreikan julkistalouden alijäämän odotettiin olevan 6,9 prosenttia ja julkisen velan 207,1 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) vuoden 2020 loppuun mennessä. Vuonna 2021 Kreikan julkisen talouden alijäämän ennustetaan supistuvan 6,3 prosenttiin ja velan 200,7 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen.

[1] EUVL L 159, 20.5.2020, s. 1.

[2] Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2020/1346, annettu 25 päivänä syyskuuta 2020, tilapäisen tuen myöntämisestä Helleenien tasavallalle asetuksen (EU) 2020/672 nojalla työttömyysriskien lieventämiseksi hätätilassa covid-19:n leviämisen seurauksena (EUVL L 314, 29.9.2020, s. 21).

Komission talven 2021 väliennusteen mukaan Kreikan BKT:n ennustetaan kasvavan 3,5 prosenttia vuonna 2021.

5) Kreikka pyysi 9 päivänä maaliskuuta 2021 unionilta taloudellista lisäapua 2 537 000 000 euroa, jotta se voisi edelleen täydentää vuosina 2020 ja 2021 toteuttamiaan kansallisia toimia covid-19:n leviämisen vaikutusten lieventämiseksi ja epidemian työntekijöille aiheuttamiin sosioekonomisiin seurauksiin puuttumiseksi. Pyyntö koskee erityisesti johdanto-osan 6 ja 7 kappaleessa esitettyjä toimenpiteitä.

6) Lisäksi pyyntö koskee täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2020/1346 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettua ”14 päivänä maaliskuuta 2020 annettua säädöstä”[3], jolla otettiin käyttöön erityisavustus yksityisen sektorin työntekijöille, joiden työsopimukset on keskeytetty. Tällä toimenpiteellä pyritään suojelemaan sellaisten yritysten työntekijöitä, jotka keskeyttävät yleisen määräyksen vuoksi toimintansa tai jotka toimivat covid-19:n leviämisen pahoin koettelemilla toimialoilla, ja toimenpide koskee 534 euron kuukausittaisen erityisavustuksen maksamista työntekijöille, joiden työsopimukset on keskeytetty. Järjestelyn soveltaminen edellyttää, että työnantaja pitää saman määrän työntekijöitä (eli täysin samat työntekijät) palveluksessaan työsopimuksen keskeytyksen kestoa vastaavan ajan. Toimenpidettä on jatkettu vakituisten työntekijöiden osalta 31 päivään maaliskuuta 2021 ja kausityöntekijöiden osalta 31 päivään lokakuuta 2021. Toimenpidettä voidaan vielä lähikuukausina jatkaa entistä harvemmilla tukikelpoisilla talouden aloilla.

7) Viranomaiset ovat lisäksi ottaneet käyttöön täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2020/1346 3 artiklan b alakohdassa tarkoitetun valtion rahoituksen johdanto-osan 6 kappaleessa tarkoitettua erityisavustusta saavien työntekijöiden sosiaaliturvamaksuja varten. Järjestelyn soveltaminen edellyttää, että työnantaja pitää saman määrän työntekijöitä (eli täysin samat työntekijät) palveluksessaan työsopimuksen keskeytyksen kestoa vastaavan ajan.

8) Kreikka täyttää taloudellisen avun pyytämiselle asetuksen (EU) 2020/672 3 artiklassa säädetyt edellytykset. Kreikka on toimittanut komissiolle asianmukaisen näytön siitä, että toteutuneet ja suunnitellut julkiset menot ovat lisääntyneet 6 071 899 097 euroa 1 päivästä helmikuuta 2020 covid-19:n leviämisen sosioekonomisiin vaikutuksiin puuttumiseksi toteutettujen kansallisten toimenpiteiden johdosta. Tämä merkitsee äkillistä ja voimakasta kasvua, koska se liittyy myös sellaisten voimassa olevien kansallisten toimenpiteiden jatkamiseen, jotka koskevat suoraan työajan lyhentämisjärjestelyä ja vastaavaa toimenpidettä, joka kattaa merkittävän osan Kreikan yrityksistä ja työvoimasta. Kreikka aikoo rahoittaa kasvaneiden menojen määrästä 806 899 097 euroa omilla varoillaan.

9) Komissio on asetuksen (EU) 2020/672 6 artiklan mukaisesti kuullut Kreikkaa ja varmistanut niiden toteutuneiden ja suunniteltujen julkisten menojen äkillisen ja voimakkaan kasvun, jotka liittyvät suoraan työajan lyhentämisjärjestelyihin ja vastaaviin toimenpiteisiin, joihin viitataan 9 päivänä maaliskuuta 2021 päivätyssä pyynnössä.

[3] Säädös, annettu 14 päivänä maaliskuuta 2020 (virallinen lehti A΄ 64), joka on ratifioitu lain 4682/2020 3 §:llä (virallinen lehti A΄ 76); ministerin päätös 12998/232 (virallinen lehti B΄ 1078, 28.3.2020), ministerin päätös 16073/287, 22.4.2020 (virallinen lehti B΄ 1547, 22.4.2020), ministerin päätös 17788/346, 8.5.2020 (virallinen lehti B΄ 1779, 10.5.2020), ministerin päätös 23102/477/2020 (virallinen lehti B΄ 2268, 13.6.2020), ministerin päätös 49989/1266/2020 (FEK B΄ 5391/07-12-2020) ja ministerin päätös 45742/1748 (FEK B΄ 5515/16/12/2020).

10) Kreikalle olisi sen vuoksi myönnettävä taloudellista apua maan auttamiseksi selviytymään covid-19:n leviämisen aiheuttaman talouden vakavan häiriön sosioekonomisista vaikutuksista. Komission olisi tehtävä päätökset erien ja osaerien maturiteeteista, suuruudesta ja maksamisesta tiiviissä yhteistyössä kansallisten viranomaisten kanssa.

11) Kreikan ja komission olisi otettava tämä päätös huomioon asetuksen (EU) 2020/672 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa lainasopimuksessa.

12) Tällä päätöksellä ei saisi rajoittaa sisämarkkinoiden toiminnan vääristymiseen liittyvien mahdollisten menettelyjen, erityisesti perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisten menettelyjen, tuloksia. Päätöksellä ei poisteta jäsenvaltioille perussopimuksen 108 artiklan nojalla kuuluvaa velvoitetta ilmoittaa komissiolle mahdollisista valtiontuista.

13) Kreikan olisi ilmoitettava komissiolle suunniteltujen julkisten menojen toteutumisesta säännöllisin väliajoin, jotta komissio voi arvioida, missä määrin Kreikka on toteuttanut kyseiset menot.

14) Päätös taloudellisen avun myöntämisestä on tehty ottaen huomioon Kreikan tämänhetkiset ja odotettavissa olevat tarpeet sekä muiden jäsenvaltioiden asetuksen (EU) 2020/672 nojalla jo toimittamat tai suunnitteilla olevat taloudellisen avun pyynnöt, soveltaen samalla yhdenvertaisen kohtelun, solidaarisuuden, oikeasuhteisuuden ja avoimuuden periaatteita,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Muutetaan täytäntöönpanopäätös (EU) 2020/1346 seuraavasti:

1) Muutetaan 2 artikla seuraavasti:

a) Korvataan 1 kohta seuraavasti:

”1. Unioni asettaa Kreikan saataville enintään 5 265 000 000 euron lainan. Lainan keskimääräinen enimmäismaturiteetti on 15 vuotta.”

b) Korvataan 4 kohta seuraavasti:

”4. Ensimmäinen erä maksetaan sillä edellytyksellä, että asetuksen (EU) 2020/672 8 artiklan 2 kohdassa säädetty lainasopimus on tullut voimaan. Mahdolliset myöhemmät erät maksetaan kyseisen lainasopimuksen ehtojen mukaisesti tai, tapauksen mukaan, ehtona on lainasopimukseen tehdyn lisäyksen tai Kreikan ja komission välisen muutetun lainasopimuksen voimaantulo.”

2) Korvataan 3 artikla seuraavasti:

”*3 artikla*

Kreikka voi rahoittaa seuraavia toimenpiteitä:

a) erityisavustus työntekijöille, joiden työsopimukset on keskeytetty, ”14 päivänä maaliskuuta 2020 annetun säädöksen” 13 §:n mukaisesti, sellaisena kuin toimenpide on jatkettuna;

b) sellaisten työntekijöiden sosiaaliturvamaksut, joihin sovelletaan tämän artiklan a alakohdassa tarkoitettua toimenpidettä, ”14 päivänä maaliskuuta 2020 annetun säädöksen” 13 §:n mukaisesti, sellaisena kuin toimenpide on jatkettuna;

c) erityisavustus itsenäisille ammatinharjoittajille ”20 päivänä maaliskuuta 2020 annetun säädöksen” 8 §:n mukaisesti;

d) työajan lyhentämisjärjestely ”lain 4690/2020” 31 §:n mukaisesti;

e) palvelualan kausiyritysten työntekijöistä maksettavat työnantajien sosiaaliturvamaksut ”lain 4714/2020” 123 §:n mukaisesti.”

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Helleenien tasavallalle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja